

PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY
Poslanecká sněmovna
2011
VI. volební období

479

**Návrh
poslanců**

Františka Dědiče, Jana Bauera, Jiřího Olivy, Milana Šťovíčka a Jana Babora

na vydání

zákona, kterým se mění zákon č. 172/1991 Sb., o přechodu
některých věcí z majetku České republiky do vlastnictví
obcí, ve znění pozdějších předpisů

Podpisová listina poslanců

podávajících návrh zákona, kterým se mění zákon č. 172/1991 Sb., o přechodu některých věcí z majetku České republiky do vlastnictví obcí, ve znění pozdějších předpisů

Ing. František Dědič

Ing. Jan Bauer

Doc. Ing. Jiří Oliva Ph.D.

Mgr. Milan Šťovíček

Ing. Jan Babor

návrh

ZÁKON
ze dne2011,
kterým se mění zákon č. 172/1991 Sb., o přechodu
některých věcí z majetku České republiky do vlastnictví
obcí, ve znění pozdějších předpisů

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

Čl. I

Zákon č. 172/1991 Sb., o přechodu některých věcí z majetku České republiky do vlastnictví obcí, ve znění zákona č. 485/1991 Sb., zákona č. 10/1993 Sb., zákona č. 114/2000 Sb., zákona č. 277/2002 Sb. a zákona č. 320/2002 Sb., se mění takto:

Za § 2b se vkládá nový § 2c, který včetně odkazu pod čarou zní:

„§ 2c

- (1) Dnem 1. ledna 2013 přecházejí do vlastnictví obcí nemovitosti uvedené v § 2 odst. 1 písm. a) až d), které
 - a) obce vlastnily ke dni 31. prosince 1949,
 - b) byly ke dni 24. května 1991 ve vlastnictví České a Slovenské Federativní Republiky a
 - c) nenachází se na území vojenských újezdů^{3b)},
pokud jsou ve vlastnictví České republiky a nepřecházejí do vlastnictví obcí podle § 1, § 2 nebo § 2a.
- (2) Ustanovení § 2 odst. 2 až 5 se použije pro nemovitosti uvedené v odstavci 1 obdobně.
- (3) K přechodu vlastnického práva k nemovitosti podle odstavce 1 na obec nedojde, pokud obec písemně prohlásí, že o nabytí vlastnického práva k nemovitosti nemá zájem. Toto prohlášení musí mít formu notářského zápisu a musí být doručeno organizační složce státu příslušné hospodařit s příslušnou nemovitostí nejpozději do 31. prosince 2012.
- (4) K přechodu vlastnického práva k nemovitosti podle odstavce 1 na obec nedojde rovněž tehdy, pokud vláda nejpozději do 31. prosince 2012 rozhodne, že nemovitost je potřebná pro účely zajištění obrany státu.

3b) § 30 zákona č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky, ve znění pozdějších předpisů

Čl. II

Tento zákon nabývá účinnosti třicátým dnem následujícím po dni jeho vyhlášení.

Důvodová zpráva

Obecná část

Obnova vlastnických vztahů k tzv. historickému majetku obcí, uskutečněná na základě § 2 zákona č. 172/1991 Sb., o přechodu některých věcí z majetku České republiky do vlastnictví obcí, ve znění pozdějších předpisů, se netýkala toho nemovitého historického majetku obcí, který byl ke dni nabytí účinnosti zákona č. 172/1991 Sb., tedy ke dni 24. května 1991, ve vlastnictví České a Slovenské Federativní Republiky, a to z důvodu jeho správní podřízenosti federálnímu ministerstvu obrany a jeho organizačních složek. Tento stav byl od počátku považován za neuspokojivý, neboť šlo o majetek, který z hlediska zajištění obrany státu zpravidla neměl žádný význam.

Z tohoto důvodu bylo již v roce 1994 Vládou ČR přijato usnesení, podle kterého měl být i tento dříve federální historický majetek obcí navrácen. Obsah tohoto usnesení (č. 596/1994), však nebyla nikdy realizován z důvodu následně převáživšího právního názoru, že usnesení vlády není pro zamýšlený převod majetku na obce formálně dostatečnou oporou, když pro dosažení odpovídajícího výsledku je zapotřebí přijetí zvláštního zákona.

Mezi Sdružením vlastníků obecních a soukromých lesů v ČR, na které se obrátily jednotlivé obce, a Vojenskými lesy a statky, s.p. a Ministerstvem obrany následně proběhla ve věci vydání dříve federálního historického majetku obci opakovaná jednání, která však nevedla k řešení. Ministerstvo obrany nakonec zaujalo stanovisko, podle kterého účinnost usnesení vlády č. 596/1994 již pominula (ačkoliv lhůtu v něm uvedenou, tj. 31.3.1995, nelze považovat ani za propadnou nebo promlčecí, za takovou ji také nepovažoval metodický pokyn Ministerstva obrany ze dne 14.12.1994 schválený tehdejším náměstkem ministra Ing. Miroslavem Kalouskem), takže o převodu majetku na obce by bylo možno dnes uvažovat pouze za podmínek stanovených obecně závaznými právními předpisy, zejména zákonem č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních věcech, zákonem č. 77/1997 Sb., o státním podniku, a zákonem č. 95/1999 Sb., o podmínkách převodu zemědělských a lesních pozemků z vlastnictví státu na jiné osoby. Podmínky stanovené v těchto předpisech jsou však prakticky nesplnitelné (k bezúplatnému převodu se např. vyžaduje prokázání veřejného zájmu na převodu, musí jít o majetek pro stát trvale nepotřebný apod.).

Negativní názor na vydání nemovitostí zaujaly rovněž soudy ve sporech o určení vlastnictví vedených obcemi v těch případech, kdy majetek nebyl vydán právě s odkazem na existující vlastnické právo České a Slovenské Federativní republiky ke dni 24.5.1991, což vedlo k zastavení procesu realizace vládního usnesení. Vznikl dlouhodobě neudržitelný stav nerovnoprávnosti, kdy historický majetek byl obcím v některých případech vydán zpět a v některých případech nikoliv. Je proto třeba započítat proces vrácení zmíněného majetku dokončit odpovídající právní formou, tj. vydáním zákona.

Jedná se o specifickou problematiku, která v právu EU není upravena (oblast privatizace státního majetku není předmětem komunitárních předpisů).

Předkládaný návrh není v rozporu s ústavním pořádkem České republiky, s mezinárodními smlouvami, kterými je Česká republika vázána, ani s právem Evropské unie.

Předkládaná úprava nebude mít žádné další hospodářské dopady ani finanční dopad na rozpočty územních samosprávných celků.

Z navrhované právní úpravy nevyplývají žádné negativní sociální dopady nebo dopady na životní prostředí.

Návrh zákona nepředpokládá finanční dopady na státní rozpočet.

Zvláštní část

K § 2c, odstavec 1

Jde o stěžejní část navrhovaného zákona, obsahující v první řadě vymezení majetku ČR, který je předmětem přechodu. Jde o majetek splňující současně čtyři podmínky:

- a) jde o majetek, který obce vlastnily ke dni 31. prosince 1949, tj. o tzv. historický majetek obcí,
- b) jde o majetek, který byl ke dni nabytí účinnosti zákona č. 172/1991 Sb., tedy ke dni 24. května 1991, ve vlastnictví České a Slovenské Federativní Republiky,
- c) jde o majetek, který se nenachází na území vojenských újezdů (tato výlučka má svůj základ v ustanovení § 31, odst. 1 zákona č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky, podle kterého *„Majetek na území újezdu, s výjimkou vneseného majetku, smí být jen ve vlastnictví státu“*, a
- d) jde o majetek, který je ke dni nabytí účinnosti zákona ve vlastnictví České republiky a který nepřešel do vlastnictví obcí podle jiných ustanovení zákona.

Současně je v odstavci 1 stanoveno datum přechodu vlastnického práva na obce, a to jako datum pevné 1.1.2013, odlišné od data nabytí účinnosti zákona.

K § 2c, odstavec 2

Druhý odstavec odkazuje na obdobné použití ustanovení §, odst. 2 až 5 zákona, obsahující upřesnění definice nezastavených pozemků, upravující právní nástupnictví pro případ, kdy původní obec vlastníci majetek k 31.12.1949 zanikla, a rozšiřující vymezení majetku, který přechází na obce, o doprovodné stavby, vybudované na nemovitostech přecházejících do vlastnictví obcí podle odstavce 1, tyto doprovodné stavby jsou rovněž předmětem přechodu podle navrhovaného zákona.

K § 2c, odstavec 3

Ačkoliv navrhovaný zákon je založen na koncepci přechodu veškerého historického majetku obcí nacházejícího se k 24.5.1991 v majetku České a Slovenské Federativní Republiky zpět na obce, přesto obcím umožňuje, aby jeho účinky zcela nebo zčásti (vůči některým nemovitostem) odvrátily písemným prohlášením ve formě notářského zápisu, které musí být doručeno organizační složce stát příslušné hospodařit s nemovitostí, o jejíž nabytí obec nemá zájem, nejpozději do dne přechodu vlastnického práva, tj. do 31.12.2012.

K § 2c, odstavec 4

Ustanovení umožňuje odvrátit účinky zákona v případě nemovitostí, které jsou sice historickým majetkem obce, ovšem stát je nezbytně potřebuje k zajištění své obrany.

V Praze dne 7.9.2011

Ing. František Dědič v.r.

Ing. Jan Bauer v.r.

Doc. Ing. Jiří Oliva Ph.D. v.r.

Mgr. Milan Šťovíček v.r.

Ing. Jan Babor v.r.

.....

§ 2a

(1) Do vlastnictví obcí dnem 1. července 2000 přecházejí i nemovitosti vyjmenované v § 2 odst. 1 písm. a) až d), které

a) byly obcím přiděleny jako přidělcům rozhodnutím příslušného státního orgánu o přidělu vydaným podle dekretu prezidenta republiky č. 12/1945 Sb. nebo dekretu prezidenta republiky č. 108/1945 Sb. nebo dekretu prezidenta republiky č. 28/1945 Sb., nebo byly vydány obcím podle zákona č. 142/1947 Sb., o revizi první pozemkové reformy, nebo podle zákona č. 46/1948 Sb., o nové pozemkové reformě (trvalé úpravě vlastnictví k zemědělské a lesní půdě),

b) byly schváleny příslušným státním orgánem pro obec jako přidělce přidělovým plánem podle dekretu prezidenta republiky č. 12/1945 Sb.,

pokud jsou ve vlastnictví České republiky a nepřecházejí do vlastnictví obcí podle § 1 nebo § 2.

(2) Nemovitosti uvedené v odstavci 1 přecházejí do vlastnictví obcí bez ohledu na to, že příslušná rozhodnutí o přidělu nebo přidělový plán byly vydány po 31. prosinci 1949, nebo k jejich vydání vůbec nedošlo.

(3) Obce prokáží existenci přidělu podle odstavce 1 zejména

a) vydanou přidělovou listinou svědčící obci nebo příslušnému národnímu výboru působícímu na území obce,

b) schváleným přidělovým plánem, nebo

c) schváleným grafickým přidělovým plánem.

(4) Nelze-li přiděl doložit listinami uvedenými v odstavci 3, považuje se za doklad o přidělu listina vyhotovená příslušným státním orgánem s uvedením jednacího čísla přidělového rozhodnutí, je-li z ní zřejmý rozsah přidělu i přidělce.

(5) Ustanovení § 2 odst. 4 a 5 se použije pro nemovitosti uvedené v odstavci 1 obdobně.

§ 2b

(1) Do vlastnictví obcí dnem nabytí účinnosti tohoto zákona dále přecházejí nemovitosti uvedené v § 2 odst. 1 písm. a) až d), které jsou ve vlastnictví České republiky a které ke dni 31. prosince 1949 byly ve vlastnictví lesních družstev, jejichž podílníky ke dni jejich likvidace byly výlučně obce.

(2) Do vlastnictví obcí přecházejí i nemovitosti uvedené v § 2 odst. 1 písm. a) až d), které jsou ve vlastnictví České republiky a které byly obcím nebo lesním družstvům obcí přiděleny způsobem uvedeným v § 2a odst. 1. Ustanovení § 2a odst. 2, 3 a 4 se použijí obdobně.

(3) Majetek uvedený v odstavcích 1 a 2 přechází do spoluvlastnictví obcí v podílech, které měly na majetku lesního družstva ke dni jeho likvidace. Nelze-li velikost podílů zjistit, má se za to, že jsou stejné.

(4) Pokud obec, která byla podílníkem v lesním družstvu, po dni jeho likvidace zanikla, přechází její podíl na obec, která je právním nástupcem zaniklé obce. Je-li právních nástupců více, přechází její podíl do jejich spoluvlastnictví rovným dílem. Není-li žádná nástupnická obec, přechází majetek rovným dílem do spoluvlastnictví ostatních obcí, které byly podílníky v témž lesním družstvu ke dni jeho likvidace.

(5) Do vlastnictví obcí nepřecházejí pozemky zastavěné po dni likvidace družstva stavbami ve vlastnictví fyzických nebo právnických osob, včetně pozemků, které se zastavěnými pozemky tvoří jeden funkční celek, s výjimkou lesních cest a oplocenek.

„§ 2c

(5) Dnem 1. ledna 2013 přecházejí do vlastnictví obcí nemovitosti uvedené v § 2 odst. 1 písm. a) až d), které

a) obce vlastnily ke dni 31. prosince 1949,

b) byly ke dni 24. května 1991 ve vlastnictví České a Slovenské Federativní Republiky a

c) nenachází se na území vojenských újezdů^{3b)},

pokud jsou ve vlastnictví České republiky a nepřecházejí do vlastnictví obcí podle § 1, § 2 nebo § 2a.

(6) Ustanovení § 2 odst. 2 až 5 se použije pro nemovitosti uvedené v odstavci 1 obdobně.

(7) K přechodu vlastnického práva k nemovitosti podle odstavce 1 na obec nedojde, pokud obec písemně prohlásí, že o nabytí vlastnického práva k nemovitosti nemá zájem. Toto prohlášení musí mít formu notářského zápisu a musí být doručeno organizační složce státu příslušné hospodařit s příslušnou nemovitostí nejpozději do 31. prosince 2012.

(8) K přechodu vlastnického práva k nemovitosti podle odstavce 1 na obec nedojde rovněž tehdy, pokud vláda nejpozději do 31. prosince 2012 rozhodne, že nemovitost je potřebná pro účely zajištění obrany státu.

3b) § 30 zákona č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky, ve znění pozdějších předpisů

§ 3

(1) Do vlastnictví obcí dnem účinnosti tohoto zákona přecházejí obytné domy 4) a pozemky tvořící s nimi jeden funkční celek, jestliže splňují tyto podmínky:

a) jsou v jejich katastrálních územích,

b) jsou ve vlastnictví České republiky,

c) právo hospodaření k nim náleží organizacím, u nichž na okresní úřady, obce a v hlavním městě Praze též na městské části přešla funkce jejich zakladatele nebo pravomoc zřizovat, řídit a zrušovat tyto organizace, 5)

d) nepřecházejí do vlastnictví obcí podle § 2.

(2) Ustanovení § 1 odst. 3 se u věcí uvedených v odstavci 1 nepoužije.

(3) Do vlastnictví obcí dnem účinnosti tohoto zákona přecházejí z vlastnictví České republiky objekty komplexní bytové výstavby rozestavěné k 31. prosinci 1992 a pozemky tvořící s nimi jeden funkční celek, včetně práv a povinností s nimi souvisejících, jestliže splňují podmínky uvedené v odstavci 1 písm. a), a jejich investory byly ke dni účinnosti tohoto zákona okresní úřady, hlavní město Praha nebo města Brno, Plzeň a Ostrava.

(4) Do vlastnictví obcí, na jejichž území se nacházejí, dnem účinnosti tohoto zákona přecházejí věci z vlastnictví České republiky, k nimž ke dni účinnosti tohoto zákona příslušelo právo hospodaření organizacím zajišťujícím investorskou činnost ke komplexní bytové výstavbě, jestliže na okresní úřady, hlavní město Prahu a města Brno, Plzeň a Ostravu přešla pravomoc zřizovat, řídit a zrušovat tyto organizace, pokud nepřecházejí do vlastnictví obcí podle § 2 nebo podle § 3 odst. 1 až 3.

4) § 59 odst. 1 zákona č. 41/1964 Sb., o hospodaření s byty.

5) § 67 zákona České národní rady č. 367/1990 Sb., o obcích (obecní zřízení). § 36 zákona České národní rady č. 418/1990 Sb., o hlavním městě Praze.